

**ΚΕΝΤΡΟ ΡΩΣΙΑΣ, ΕΥΡΑΣΙΑΣ και ΝΟΤΙΟ-ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ
ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ Νοεμβρίου 2009

Ομάδα Δημοκρατίας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

**ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΟΜΑΔΑΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
& ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**Εξελίξεις στη δίκη του Radovan Karadzic
(Κόραλλης Δημοσθένης- Νίνης Χρήστος)**
.....3

**Καταδίκες, εκτελέσεις και εξαφανίσεις Ουιγούρων στη Δυτική Κίνα
(Παπασουλιώτη Ευαγγελία)**
.....7

**Δημοκρατία στο Αφγανιστάν : Θα αποκτήσει ποτέ η λέξη το αληθινό της νόημα;
(Κόκαλη Χριστίνα)**
.....12

**Διεθνής ανησυχία για τους παράνομους πρόσφυγες στην Ελλάδα
(Ανδρονίκου Μαριέττα)**
.....16

Ματιές στην Επικαιρότητα
.....20

Επιστημονική εποπτεία και επιμέλεια: Dr Κωνσταντίνος Φίλης

Εξελίξεις στη δίκη του Radovan Karadzic

Μετά από αρκετά χρόνια αναμονής και ανησυχίας της διεθνούς κοινότητας, στις 26 Οκτωβρίου του 2009 άνοιξαν τελικά οι πύλες του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου στη Χάγη για να υποδεχτούν τον κατηγορούμενο για εγκλήματα πολέμου Radovan Karadzic. Παρά την μεγάλη αναμονή της κοινής γνώμης, ο δικαστής O-Gon Kwon σχεδόν αμέσως ανέβαλε την δίκη καθώς ο κατηγορούμενος αρνήθηκε να παραστεί. Ο λόγος της άρνησης του, σύμφωνα με τα λεγόμενά του, ήταν ο ανεπαρκής χρόνος που είχε στη διάθεσή του για να μελετήσει τη μακροσκελή και ογκώδη δικογραφία που αριθμεί περίπου 1,2 εκ. σελίδες. Για αυτό το λόγο ζήτησε ακόμα εννέα περίπου μήνες για να προετοιμαστεί.¹ Παρ' όλα αυτά, εξέφρασε τη βούληση του να συνεργαστεί με το δικαστήριο για να αποδειχτεί η αθωότητα του.

Την επόμενη μέρα και δεδομένης της επιμονής του Karadzic να μην εμφανιστεί στη δίκη του, ο δικαστής αποφάσισε πως οι διαδικασίες πρέπει να συνεχιστούν ακόμα και εν τη απουσία του. "Ο κατηγορούμενος αποφάσισε να μην ασκήσει το δικαίωμα του να είναι παρών και έτσι θα πρέπει να υποστεί τις συνέπειες" δήλωσε ο δικαστής². Επίσης, η ενάγουσα αρχή όρισε τον κύριο Karadzic ως τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη των Σέρβων ενώ παράλληλα τον έχρησε υπεύθυνο για τη διαχείριση μιας εκστρατείας εθνικής εκκαθάρισης κατά τα έτη 1992-1995, όπου χρησιμοποίησε δυνάμεις του εθνικισμού, του μίσους και του φόβου όπως χαρακτηριστικά ανέφερε. Εκτός αυτού, απέδωσε στον Karadzic την φράση «οι Σερβικές δυνάμεις θα μετατρέψουν το Σαράγιεβο σε ένα μαύρο καζάνι όπου 30.000 μουσουλμάνοι θα πεθάνουν».

Στις 3 Νοεμβρίου ο Karadzic εμφανίστηκε στο δικαστήριο για πρώτη φορά από τότε που αυτό ξεκίνησε τις διαδικασίες του. Απευθύνθηκε στο δικαστήριο επαναλαμβάνοντας τη θέση του για παράταση της δίκης έως ότου μελετήσει τη δικογραφία και προετοιμαστεί επαρκώς για αυτή. Απειλήσε, επίσης, πως θα συνεχίσει να αποφεύγει τη δίκη αν δεν ικανοποιηθεί το αίτημά του. Δυο μέρες αργότερα το δικαστήριο του επέβαλε δικηγόρο για να συνεχιστεί η δίκη.

¹ From <http://www.icty.org/x/cases/karadzic/tdec/en/091030.pdf> Accessed 15 November 2009

² From <http://www.bbc.co.uk> Accessed 3 November 2009

Για να αντιληφθούμε καλύτερα την υπόθεση, θα πρέπει πρώτα να αναφέρουμε το παρελθόν της ζωής του Radovan Karadzic, όπως επίσης και το χρονικό των εγκλημάτων στην Σρεμπρένιτσα και της πολιορκίας του Σεράγεβο.

Ο Radovan Karadzic γεννήθηκε στο χωριό Savnik στο Μαυροβούνιο. Τα παιδικά του χρόνια τα έζησε σε καθεστώς μεγάλης ένδειας αλλά παρά τις αντιξοότητες κατάφερε να μετοικήσει στο Σεράγεβο το 1960 και να λάβει με επιτυχία πτυχίο στον τομέα της ιατρικής με εξειδίκευση στην ψυχιατρική. Ο Karadzic ήταν πρωτίστως επηρεασμένος από τον ποιητή Dobrica Cosic, ο οποίος διακατεχόταν από βαθιά εθνικιστικά φρονήματα. Μάλιστα ο Cosic ήταν ένας από τους ανθρώπους που παρακίνησαν με ζήλο τον Karadzic να αναλάβει την προεδρία της σερβοβοσνιακής δημοκρατίας (republica srbska).

Στα τέλη της δεκαετίας του 90' η κατάρρευση της κραταιής ΕΣΣΔ επηρέασε το ίδιο αρνητικά τη συνοχή της Γιουγκοσλαβίας. Η Γιουγκοσλαβία μέσα σε αυτό το κλίμα κοσμογονικών αλλαγών, έγινε βορά των εθνικιστικών και αποσχιστικών τάσεων των εθνοτήτων που την αποτελούσαν με αποκορύφωμα εν προκειμένω τη διακήρυξη ανεξαρτησίας από την Βοσνία και Ερζεγοβίνη στις 15 Οκτωβρίου του 1991³. Ωστόσο, αυτή η κατάσταση δεν ήταν σε καμία περίπτωση αποδεκτή από τον Karadzic, ο οποίος ήθελε πάση θυσία να επανέλθει η Βοσνία στο προηγούμενος ισχύον καθεστώς, ήτοι να παραμείνει στην επικράτεια της μητέρας Σερβίας⁴. Ο Karadzic, επιθυμώντας να επιτύχει μερικώς τουλάχιστον αυτόν τον σκοπό, δημιούργησε το σερβικό δημοκρατικό κόμμα ως μέσο επανένωσης της βοσνιακής επικράτειας που κατοικείτο στην πλειονότητα της από Σέρβους. Έτσι, όταν τα Η.Ε αναγνώρισαν την ανεξαρτησία της Βοσνίας στις 6 Απριλίου του 1992, ο Karadzic διακήρυξε με την σειρά του την δημιουργία της ανεξάρτητης σερβικής βοσνιακής δημοκρατίας ξεκινώντας τον ανελέητο πόλεμο επικράτησης ανάμεσα στις 3 κοινότητες.

Κατά τη διάρκεια αυτού του λυσσαλέου εμφυλίου πολέμου, έλαβε χώρα ένα από τα ειδεχθέστερα εγκλήματα που έχουν συμβεί μετά τον Β' Π.Π, η εκτεταμένη

³ Προπολεμικά , το σύνολο του πληθυσμού στην επικράτεια της Βοσνίας Ερζεγοβίνης , χωριζόταν σε 43% Βόσνιοι Μουσουλμάνοι , 33% Βόσνιοι Σέρβοι , 17% Βόσνιοι Κροάτες και ένα 7% άλλες εθνότητες. ” Former Yugoslavia Wars” From: www.icty.org Accessed: 11 November 2009

⁴ Η Σερβία και η Κροατία , λόγω στρατηγικής σημασίας της Βοσνίας , είχαν συμφωνήσει μυστικά να διαμελιστεί η Βοσνία σε τρία μέρη : ένα μέρος θα έπαιρνε η Κροατία , ένα μέρος η Σερβία και θα υπήρχε επίσης ένα αυτόνομο μουσουλμανικό κρατίδιο. ” Former Yugoslavia Wars“ From: www.icty.org Accessed: 11 November 2009

σφαγή αμάχων στη Σρεμπρένιτσα. Η περιοχή της Σρεμπρένιτσα έπειτα από απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας⁵ κρίθηκε προστατευόμενη περιοχή όπου μπορούσαν να καταφύγουν οι εσωτερικοί πρόσφυγες. Όμως, η συγκεκριμένη περιοχή κρίθηκε στρατηγικής σημασίας από τις σερβικές δυνάμεις ώστε να επιτευχθεί ο απόλυτος αντικειμενικός σκοπός της εκκαθάρισης της περιοχής από τις άλλες ομάδες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την παραβίαση της σχετικής απόφασης από τους Σέρβους, οι οποίοι δίχως σοβαρή αντίσταση κατέλαβαν τη Σρεμπρένιτσα. Στο διάστημα μεταξύ 6-18 Ιουλίου 1995 σφάγιασαν 8.000 άνδρες και γέροντες σε ειδικά στρατόπεδα στην ευρύτερη περιφέρεια της Σρεμπρένιτσα⁶. Βέβαια οι Ολλανδοί κυανόκρανοι προσπάθησαν να αποκρούσουν την επίθεση αλλά η αεροπορική κάλυψη ήταν υποτυπώδης και οι αεροπορικές επιθέσεις έναντι των σερβικών δυνάμεων δεν συνεχίστηκαν λόγω ανωτέρας βίας⁷.

Το δεύτερο γεγονός το οποίο ήταν επίσης ένα από τα πιο αιματηρά γεγονότα αυτού του πολέμου ήταν η πολιορκία του Σεράγεβο, η οποία ήταν από τις πιο παρατεταμένες πολιορκίες στην σύγχρονη πολεμική ιστορία⁸. Κατά την διάρκεια της πολιορκίας, σκοτώθηκαν περί τις 10.000 και τραυματίστηκαν περί τις 13.400 άνθρωποι. Οι μεγαλύτερες απώλειες σημειώθηκαν στα περίχωρα της πόλης, καθότι οι σερβικές δυνάμεις στην προσπάθειά τους να την καταλάβουν επέλεξαν να πλήξουν καίρια το φρόνημα των κατοίκων του Σεράγεβο με μαζικούς φόνους και λεηλασίες. Βέβαια, επικρατούσε και στην ίδια την πόλη τρόμος και αβεβαιότητα⁹.

Έτσι, λοιπόν, ο Radovan Karadzic κατηγορείται για έντεκα απόπειρες γενοκτονίας, εγκλήματα πολέμου, εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και άλλες βιαιότητες, Οργάνωσε τη σφαγή 8 χιλιάδων Βοσνίων στη Σερβία. Απέλασε παράνομα και μετέφερε αμάχους λόγω εθνικότητας ή θρησκευτικής ταυτότητας. Κατέστρεψε σπίτια και επιχειρήσεις.

⁵ Απόφαση 819 From: www.un.org/Security Council

⁶ Οι γυναίκες και τα παιδιά έφυγαν με λεωφορεία στις 12 Ιουλίου για τις μουσουλμανικές περιοχές “Timeline: Siege of Srebrenica” From: www.bbc.co.uk Accessed: 09 November 2009

⁷ Στις 11 Ιουλίου δύο ολλανδικά F-16 έριξαν μερικές βόμβες στις σερβικές δυνάμεις αλλά περαιτέρω βομβαρδισμοί δεν συνεχίστηκαν διότι οι Σέρβοι απειλούσαν να σκοτώσουν τους Ολλανδούς κυανόκρανους που είχαν ως ομήρους, αν συνεχίζονταν οι αεροπορικές επιθέσεις “Srebrenica Massacre” From: www.wikipedia.org Accessed: 09 November 2009

⁸ Η πολιορκία αυτή διήρκησε από τις 5 Απριλίου του 1992 μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου του 1996. “Siege of Sarajevo” From: www.wikipedia.org Accessed: 09 November 2009

⁹ Οι κάτοικοι του Σεράγεβο πολλές φορές απέφευγαν να διασχίζουν συγκεκριμένους δρόμους διότι σ' αυτούς караδοκούσαν ελεύθεροι σκοπευτές που έσπερναν τον όλεθρο και σκόπευαν σκοπίμως μη στρατιωτικούς στόχους. “Siege of Sarajevo” From: www.wikipedia.org Accessed: 09 November 2009

Όλα τα παραπάνω ανταποκρίνονται πλήρως στον ορισμό που δίνει το καταστατικό του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου για τη Πρώην Γιουγκοσλαβία. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3¹⁰ μιλάει για την αρμοδιότητά του να ασκεί ποινική δίωξη κατά των προσώπων που παραβίασαν το δίκαιο ή τα έθιμα του πολέμου. Από τις αναφερόμενες στο άρθρο παραβιάσεις αυτές που ανταποκρίνονται στις πράξεις του Karadzic είναι οι εξής : 1) Η παράγραφος β' που μιλάει για αναίτια καταστροφή πόλεων ή χωριών ή ερήμωσή τους χωρίς να υπάρχει στρατιωτική ανάγκη 2) η παράγραφος γ' που μιλάει για επίθεση ή βομβαρδισμό με οποιονδήποτε τρόπο απροστάτευτων πόλεων, χωριών, κατοικιών ή κτηρίων 3) η παράγραφος δ' που αναφέρεται στην κατάσχεση, καταστροφή ή υπαίτια πρόκληση ζημιών σε οικοδομήματα που έχουν αφιερωθεί στη θρησκεία, αγαθοεργία, εκπαίδευση, τέχνες και επιστήμες, σε ιστορικά μνημεία, έργα τέχνης και επιστημών 4) η παράγραφος ε' που αναφέρεται στη λεηλασία δημόσιας ή ιδιωτικής περιουσίας.

Επιπλέον το άρθρο 5¹¹ εξετάζοντας την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου για την Πρώην Γιουγκοσλαβία, στον ορισμό των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας συμπεριλαμβάνει τις παρακάτω πράξεις κατά τη διάρκεια διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης που στρέφονται κατά αμάχων: α) ανθρωποκτονία εκ προθέσεως, β) εξόντωση, γ) δουλεία, δ) απέλαση, ε) φυλάκιση, στ) βασανιστήρια, ζ) βιασμός, η) διώξεις για πολιτικούς, φυλετικούς και θρησκευτικούς λόγους, θ) άλλες απάνθρωπες πράξεις.

Όπως βλέπουμε, αρκετές από τις προϋποθέσεις που θέτει το δικαστήριο και που έχουν ως βάση τους τις αρχές του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου καλύπτονται από την δραστηριότητα του Karadzic. Όσον αφορά τώρα στην κατηγορία του εγκλήματος της γενοκτονίας που του αποδίδεται, η παράγραφος 2 του άρθρου 4 είναι σαφής. Ο όρος γενοκτονία αναφέρεται σε οποιαδήποτε πράξη που διαπράττεται με πρόθεση να καταστρέψει εν όλω ή εν μέρει μια εθνική, εθνολογική, φυλετική ή θρησκευτική ομάδα. Παρ' όλα αυτά, ο εντοπισμός και η εξακρίβωση εγκλημάτων πολέμου, εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας και του εγκλήματος της γενοκτονίας είναι εξαιρετικά δύσκολο εγχείρημα.

¹⁰ **Περράκης, Στέλιος** (2006), *Θεμελιώδεις Πράξεις της διεθνούς δικαιοταξίας*, (Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας)

¹¹ **Περράκης, Στέλιος** (2006), *Θεμελιώδεις Πράξεις της διεθνούς δικαιοταξίας*, (Αθήνα: Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας)

Καταλήγοντας, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι η δίκη Karadzic δεν θα είναι καθόλου ανώδυνη και εύκολη. Πρώτον, βασικό χαρακτηριστικό που δυσχεραίνει την όλη διαδικασία είναι η χρονική της διάρκεια. Σύμφωνα με το υποβληθέν σχέδιο περάτωσης των εργασιών του δικαστηρίου, το δικαστήριο θα πρέπει μέχρι το 2010 να ολοκληρώσει τις εκκρεμούσες δίκες και να παύσουν οριστικώς οι εργασίες του. Παρ' όλα αυτά, με την απόφαση του δικαστηρίου να διορίσει συνήγορο υπεράσπισης, παρά την εκπεφρασμένη άρνηση του Karadzic, αναβάλλει την πραγματική και ουσιαστική έναρξη της δίκης και ως εκ τούτου, λαμβάνοντας υπόψη το ογκώδες κατηγορητήριο, η δίκη σίγουρα θα επεκταθεί πέραν του 2012.

Δεύτερον, θα είναι πολύ δύσκολο το έργο της γενικού εισαγγελέα να αποδείξει αφενός όλα τα εγκλήματα για τα οποία κατηγορείται και αφετέρου την άμεση συνέργεια του ίδιου σ' αυτά. Η υπεράσπιση θα έχει τον ίδιο χρόνο αντίκρουσης των κατηγοριών και χρησιμοποιώντας συγκριτικά στοιχεία και αναφορές ενδέχεται να αποδυναμώσει τις κατηγορίες της ατομικής ποινικής ευθύνης του ίδιου για τα εν λόγω περιστατικά.

Τέλος, όποιες και αν είναι οι δυσκολίες που ενυπάρχουν στην δίκη, το γεγονός ότι εγκληματίες πολέμου, οι οποίοι μέχρι πρότινος βρίσκονταν υπό καθεστώς ασυλίας όχι μόνο νομικής αλλά και ουσιαστικής, ήτοι κοινωνικής, βρίσκονται στο εδώλιο του κατηγορουμένου για τις βαρβαρότητες που διέπραξαν, αποτελεί το απαραίτητο κρηπίδωμα επί του οποίου μπορεί να βασιστεί η περαιτέρω καταστολή τέτοιων εγκλημάτων και να διωχθούν απηνώς οι κάθε λογής υψηλά ιστάμενοι κρατικοί αξιωματούχοι και στρατιωτικοί διοικητές που θεωρούν ότι έχουν το δαχτυλίδι του Γύγη.

Καταδίκες, εκτελέσεις και εξαφανίσεις Ουιγούρων στην Κίνα

Στις 5 του Ιουλίου 2009 αναταραχές ξέσπασαν στην Urumqi, πρωτεύουσα της αυτόνομης περιοχής της Xinjiang Uighur (XUAR, Uighur Xinjiang Autonomous Region) στη δυτική Κίνα ανάμεσα στις δύο εθνότητες των Han και των Ουιγούρων, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν 197 άτομα, στην πλειοψηφία τους Han αλλά και να τραυματιστούν περισσότερα από 1.600. Η αφορμή των αναταραχών ήταν μια πορεία διαμαρτυρίας Ουιγούρων καθώς στις 26 Ιουνίου σε εργοστάσιο παιχνιδιών στη νότια

επαρχία της Κίνας Guangdong, στην πόλη Shaoguan, Ουιγούροι δέχτηκαν επίθεση και δύο κατέληξαν νεκροί, αν και σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία οι νεκροί ήταν περισσότεροι¹². Η διαδήλωση σκοπό είχε να τονίσει την αποτυχία της αστυνομίας να προστατεύσει τους εργαζόμενους. Εικοσιένα άτομα συνελήφθησαν από την αστυνομία, ενώ τα εννέα δικάστηκαν από το Ανώτατο Δικαστήριο με κατηγορίες κλοπής, εμπρησμού και δολοφονίας. Στις 30 Οκτωβρίου ανακοινώθηκαν οι θανατικές καταδίκες των εννέα και στις 9 του Νοεμβρίου ανακοινώθηκε από τις κινεζικές αρχές πως είχαν κιάλας εκτελεστεί, αν και ο τόπος εκτέλεσης δεν ανεφέρθη¹³.

Οι Ουιγούροι είναι μια τουρκόφωνη εθνότητα, η οποία ζει στην Ανατολική και Κεντρική Ασία. Στην πλειοψηφία τους σήμερα είναι εγκατεστημένοι στη περιοχή Xinjiang Uighur Autonomous Region, η οποία αποτελεί τα βορειοδυτικά σύνορα της Κίνας με το Αφγανιστάν, τη Ρωσία, τη Μογγολία και άλλα πρώην σοβιετικά κράτη. Η περιοχή περιήλθε το 1949 στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας και το 1955 της απέδωσαν την ονομασία που έχει σήμερα λόγω του πληθυσμού των Ουιγούρων που κατοικούσαν στην περιοχή, αλλά και τη δυνατότητα αυτοδιοίκησης, προβλεπόμενη από το κινεζικό Σύνταγμα για τις εθνικές μειονότητες.

Παρ' όλα αυτά, η συμπεριφορά απέναντι στους Ουιγούρους της περιοχής άλλαξε μετά τα μέσα της δεκαετίας του 90 και κυρίως μετά την τρομοκρατική επίθεση της 11^{ης} Σεπτεμβρίου του 2001. Από τότε οι Ουιγούροι αποτελούν στόχο, θα λέγαμε, της κινεζικής κυβέρνησης στα πλαίσια της καταπολέμησης της τρομοκρατίας, η οποία συλλαμβάνει συλλήβδην, διεξάγει επιφανειακές δίκες και υποβάλλει τους κρατούμενους σε βασανιστήρια. Σύμφωνα με τη Διεθνή Αμνηστία, μόνον το 2008 συνελήφθησαν 1.300 άνθρωποι με κατηγορίες για τρομοκρατία, αποσχιστικές τάσεις και θρησκευτικό εξτρεμισμό, ενώ 1.154 κατηγορήθηκαν επισήμως, δικάστηκαν και καταδικάστηκαν. Στις 14 Αυγούστου ο Wang Lequan, Γραμματέας του Κομμουνιστικού Κόμματος στην XUAR, κήρυξε αγώνα «ζωής και θανάτου» εναντίον των αποσχιστικών τάσεων των Ουιγούρων¹⁴.

¹² **China: Further Information: Nine executed in China** (November 2009) From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/063/2009/en/f50a2026-e495-4685-9fe5-40b1bd7ded67/asa170632009en.pdf> Accessed: 12/11/2009

¹³ **China: Prevent executions for Uighur arrest** (November 2009) From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/061/2009/en/807af665-a48a-44cc-adbf-0931be59067a/asa170612009en.pdf> Accessed: 12/11/2009

¹⁴ **China: Uighur ethnic identity threat in China** (April 2009) From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/010/2009/en/e952496e-57bb-48eb-9741-e6b7fed2a7d4/asa170102009en.pdf> Accessed: 12/11/2009

Χαρακτηριστικά μετά τις συγκρούσεις της 5^{ης} Ιουλίου μπορούμε να σημειώσουμε ακόμα ουκ ολίγες συλλήψεις από τις κινεζικές αρχές, οι οποίες μάλιστα δεν είχαν σχέση με τις αναταραχές: η σύλληψη του Ilham Tohti, στις 8 Ιουλίου, αρθογράφου της ιστοσελίδας Uighur Online και καθηγητή οικονομικών στο Κεντρικό Πανεπιστήμιο Εθνικότητας στο Πεκίνο, ο οποίος κρατείται χωρίς καμία ενημέρωση από τις αρχές¹⁵, η κράτηση των Haji Memet and Abdusalam Nasir, στις 23 Σεπτεμβρίου, ως ύποπτους για τη διαρροή κρατικών μυστικών¹⁶ καθώς και η αρπαγή από το σπίτι του δημοσιογράφου Hairat Niyaz, την 1^η Οκτώβρη, με την κατηγορία της «έκθεσης της χώρας σε κίνδυνο»¹⁷.

Η ηγέτης των Ουιγούρων, Rebiya Kadeer, στο Παγκόσμιο Συνέδριο Ουιγούρων στο Τόκιο στις 30 του Οκτώβρη, εξορισμένη από την Κίνα, εξακολουθεί να υποστηρίζει ότι η Κίνα προσπαθεί να αποδυναμώσει και να εξαλείψει την εθνότητα αυτή. Τονίζει ότι η κυβέρνηση έχει κλείσει περί τις 1.500 ιστοσελίδες που λειτουργούσαν από και για Ουιγούρους καθώς επίσης και ότι οι γυναίκες της εθνότητας είναι θύματα κακομεταχείρισης στα εργοστάσια¹⁸. Επιπλέον υποστηρίζει ότι περισσότεροι από 10.000 μουσουλμάνοι Ουιγούροι έχουν εξαφανιστεί από το Urumqi μετά τα επεισόδια και ζητάει τη σύσταση μιας διεθνούς επιτροπής που θα ερευνήσει και θα ψάξει τα άτομα των οποίων η τύχη τους αγνοείται και που κανείς δεν έχει μπορέσει να βρει.

Από την άλλη ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, Ban Ki-Moon, όταν ερωτήθηκε από δημοσιογράφο στη συνέντευξη Τύπου στην έδρα του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη στις 29 Ιουλίου, σχετικά με την πρόταση της Rebiya Kadeer αλλά και στους ισχυρισμούς της, δήλωσε άγνοια και ελλιπή ενημέρωση. Παράλληλα εξέφρασε τη θλίψη του για τα γεγονότα, τονίζοντας το ότι ο κόσμος καταφεύγει σε βίαιες συμπεριφορές και δε λύνει τα προβλήματά του με ειρηνικές λύσεις. « In that regard, I condemn all this violence - those people who resorted to violence. And for any

¹⁵ **China: Uighur activist held in Beijing** (July 2009) From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/034/2009/en/09e4ad7f-8731-42db-b64e-711de7e9f172/asa170342009en.pdf> Accessed:12 /11/2009

¹⁶ **China: Uighur website editor in risk of torture** (September 2009) From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/053/2009/en/f823bb56-50f4-4ee4-8b8b-e5c45c13aeb1/asa170532009en.pdf>

¹⁷ **China: Uighur Journalist detained, risk of torture (October 2009)** From: <http://www.amnesty.org/en/library/asset/ASA17/060/2009/en/e50c5f5a-ab8f-419d-a070-6794128bfa3d/asa170602009en.pdf> Accessed:12 /11/2009

¹⁸ **Akiko Fujita** (October 2009) “Exiled Uighur Leader Says China Continues Crackdown on Uighur Community”, From : www.voanews.com

specific matters, I have to look at this issue», είπε χαρακτηριστικά ο Ban Ki-Moon, κλείνοντας την απάντηση που έδωσε στο δημοσιογράφο¹⁹.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα γεγονότα, η Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας φαίνεται να εκμεταλλεύεται την εξουσία της, ενώ διαφαίνεται πως η ουσιαστική δημοκρατία έχει χαθεί. Η ίδια η κυβέρνηση αρνείται, φυσικά, τις κατηγορίες τόσο της Διεθνούς Αμνηστίας όσο και των πολιτών της, οι οποίοι ζητούν δικαιότερες δίκες, ανθρώπινες συνθήκες στις εγκαταστάσεις κράτησης των συλληφθέντων και εξάλειψη των βασανιστηρίων. Ας μην ξεχνάμε ότι η Κίνα έχει υπογράψει το International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR),²⁰ μέσω του οποίου οι χώρες υποχρεούνται να προστατεύουν την ελευθερία του λόγου και την ελευθερία να πιστεύουν σε όποια θρησκεία θέλουν, χωρίς περιορισμούς. Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 27 του συμφώνου αναφέρεται κυρίως στις μειονότητες και τους αναγνωρίζει το δικαίωμα στη διατήρηση του πολιτισμού, της θρησκείας και της γλώσσας τους, καθώς επίσης και το δικαίωμα να μην απομονώνονται από άλλους πληθυσμούς ίδιων χαρακτηριστικών. Ακόμη, η Κίνα έχει υπογράψει το International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights²¹ που κατοχυρώνει το δικαίωμα όλων στη συμμετοχή και την προστασία του πολιτισμού του, όπως επίσης και το δικαίωμα να λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση και την ανάπτυξη της κουλτούρας του.

Το ίδιο το άρθρο 4 του κινεζικού Συντάγματος αναφέρει πως «όλες οι εθνικότητες στη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας είναι ίσες». Απαγορεύεται ρητώς η καταπίεση οποιασδήποτε εθνικότητας και εθνότητας, ενώ το κράτος είναι υποχρεωμένο να βοηθήσει αυτές τις μειονότητες να αναπτυχθούν οικονομικά και πολιτιστικά. Όπως αναφέραμε και πιο πάνω, προβλέπεται αυτοδιοίκηση σε αυτές τις περιοχές, ενώ η εκπαίδευση θα πρέπει να γίνεται τόσο στα πλαίσια της περιοχής αυτής όσο και σε βιβλία στη γλώσσα την οποία χρησιμοποιούν²². Με τον ίδιο περίπου τρόπο προστατεύονται και τα δικαιώματα των μειονοτήτων στη Regional Ethnic Autonomy Law (REAL) της Κίνας²³.

¹⁹ Transcript of Press Conference by Secretary General Ban Ki-Moon at U.N. Headquarters, New York (July 2009) From: www.un.org/News/Press/docs/2009/sgsm12389.doc.htm

²⁰ International Covenant on Civil and Political Rights From: <http://www2.ohchr.org/english/law/ccpr.htm>

²¹ International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights From: <http://www2.ohchr.org/english/law/cescr.htm>

²² Constitution of the People's Republic of China From: <http://english.people.com.cn/constitution/constitution.html>

²³ The People's Republic of China Regional Ethnic Autonomy Law (REAL) From: <http://www.cecc.gov/pages/virtualAcad/index.phpd?showsing=9507>

Καταλήγοντας, αξίζει να σημειωθεί πως ακόμα και αν πραγματικά ο σκοπός της κυβέρνησης της Κίνας είναι η εξάλειψη αυτής της εθνότητας, θα είναι πολύ δύσκολο για εκείνους που το υποστηρίζουν να το αποδείξουν. Στον 21^ο αιώνα, με την ύπαρξη του ΟΗΕ αλλά και της ιδιαίτερης ανάπτυξης του διεθνούς δικαίου, αυτά είναι θολές γραμμές, οι οποίες είναι δύσκολο να υπερκεραστούν και να ξεθολώσουν, ώστε τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματικά να προστατεύονται.

Δημοκρατία στο Αφγανιστάν: θα αποκτήσει ποτέ η λέξη το αληθινό της νόημα;

Στις 2 Νοεμβρίου έπεσε οριστικά η αυλαία για τις εκλογές του Αφγανιστάν, μετά από περιπέτειες δύο και πλέον μηνών. Η παραίτηση του Abdullah Abdullah, που εξασφάλισε και δεύτερη θητεία στον αντίπαλό του Hamid Karzai, διαφοροποιεί σημαντικά τις εξελίξεις σε σχέση με τα αναμενόμενα και δημιουργεί ανατρεπτικές όσο και ενδιαφέρουσες προοπτικές για το μέλλον. Το πιο σημαντικό στοιχείο, όμως, παραμένει η αμαύρωση της δημοκρατίας και η αλόγιστη βία, ιδιαίτερα κατά την προεκλογική περίοδο, που σφράγισε το έτος 2009 στο Αφγανιστάν.

Από την πρώτη, και τελικά μοναδική, ημέρα εκλογών της 20ης Αυγούστου, η φαινομενικά συντριπτική υπεροχή του Hamid Karzai παρέμεινε αμφισβητούμενη, καθώς, ήδη από τις αρχικές στιγμές της καταμέτρησης άρχισαν να διατυπώνονται καταγγελίες για απάτη και νοθεία. Τελικά, μετά από ισχυρή πίεση των ΗΠΑ και των λοιπών δυτικών συμμάχων, αποφασίστηκε να διεξαχθεί και δεύτερος γύρος εκλογών στις 7 Νοεμβρίου για να κρίνει οριστικά το αποτέλεσμα. Η αγωνία όμως και τα σενάρια που υφαίνονταν γύρω από τις συνθήκες διεξαγωγής του δεύτερου γύρου αναγκαστικά εγκαταλείφθηκαν προτού καλά-καλά αναλυθούν, καθώς η παραίτηση του Abdullah την 1η Νοεμβρίου κατέστησε περιττή τη διεξαγωγή ενός ακόμη γύρου.

Η έντονη ενασχόληση της διεθνούς κοινότητας είναι ανάλογη του ύψους της διαφθοράς στο Αφγανιστάν, που κατάφερε πλέον να διεισδύσει και στην -θεωρητικά δημοκρατική- διαδικασία των εκλογών. Ήδη, εξετάζοντας τα στάδια που προηγούνται της προσέλευσης στις κάλπες, βρίσκουμε άφθονες ενδείξεις αυτής της κατάστασης. Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο των, αρχικά πολλών, προεδρικών υποψηφίων, βρέθηκε πως 70 περίπου από αυτούς είχαν ισχυρούς συνδέσμους με

παράνομες στρατιωτικές ομάδες, ενώ 56 άλλοι ήταν οι ίδιοι διοικητές ή μέλη τέτοιων ομάδων²⁴. Μεγάλο μέρος της διαφθοράς φαίνεται να συνδέεται με τον πρόεδρο Karzai, αφού και οι δύο υποψήφιοι που υποστήριζε για την αντιπροεδρία καθώς και πολλοί από τους συμμάχους του λέγεται ότι έχουν διαπράξει εγκλήματα πολέμου και ευρείας κλίμακας παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ανησυχία προξένησαν και οι συνθήκες ασφαλείας, που σε πολλές περιοχές έθεσαν σε κίνδυνο τη ζωή των πολιτών που διακινδύνευσαν να βγουν από το σπίτι τους για να ψηφίσουν, ενώ κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση προεκλογικής εκστρατείας εκ μέρους των υποψηφίων. Συγκεκριμένα, πολλές περιφέρειες συνέχισαν να θεωρούνται «ψηλού κινδύνου», παρά την έλευση 30.000 επιπλέον ξένων στρατιωτών. Μιας και αυτό μεταφραζόταν στην παντελή απουσία κυβερνητικών υπαλλήλων από τις εν λόγω περιοχές, ο κίνδυνος για τους ψηφοφόρους ήταν ακόμη μεγαλύτερος. Οι φόβοι αυτοί αποδείχθηκαν απόλυτα δικαιολογημένοι, καθώς η παρουσία και η δράση των Taliban, όχι μόνο σε εκείνες τις περιοχές αλλά και σε ολόκληρη τη χώρα, στιγμάτισαν την εκλογική διαδικασία. Τρία μεγάλα χτυπήματα πραγματοποιήθηκαν πριν την 20η Αυγούστου, ενώ η ίδια η ημέρα των εκλογών χαρακτηρίστηκε «από τις πιο βίαιες στο Αφγανιστάν τα τελευταία 8 χρόνια».

Με αυτά τα δεδομένα ήταν επόμενο όλες οι εκτιμήσεις για τη διεξαγωγή του δεύτερου γύρου να προβλέπουν ακόμα μικρότερη προσέλευση στις κάλπες από το ήδη πενιχρό 30% του πρώτου. Μετά από μια τόσο απογοητευτική εμπειρία, αυτή είναι μια πολύ λογική αντίδραση: γιατί άλλωστε να ρισκάρουν οι πολίτες τη ζωή τους για στημένες εκλογές;

Η ανάμιξη της διεθνούς κοινότητας στις εκλογές ήταν καταλυτική από την πρώτη στιγμή. Το UNDP ανέπτυξε το πρόγραμμα ELECT μέσω του οποίου παρείχε οργανωτική υποστήριξη στην εκλογική διαδικασία. Το UNDP συνεργάζεται με την Ανεξάρτητη Εκλογική Επιτροπή του Αφγανιστάν και προωθεί την άποψη πως η δράση του σε συνδυασμό με την διεξαγωγή εκλογών βοήθησαν πολύ στον εκδημοκρατισμό της χώρας.

Η δυσαρέσκεια πολλών και οι αυστηρές προτροπές για διαφάνεια αντανakλούν την έκταση και το βάθος τόσο της εκλογικής απάτης όσο και, γενικότερα, της έκτασης της διαφθοράς στο Αφγανιστάν. Οι μορφές απάτης που

24 Corey Levine (August 2009), “Free and fair elections in Afghanistan? Don't hold your breath”, From: <http://www.theglobeandmail.com> Accessed: November 15th 2009

παρατηρήθηκαν εκτείνονταν από τη δωροδοκία μέχρι τον ένοπλο εξαναγκασμό εκ μέρους των φυλάρχων. Ήδη από τα πρώτα αποτελέσματα, που παρουσίαζαν τον Karzai να έχει συγκεντρώσει ένα σαρωτικό 72%²⁵, οι υποψίες για απάτη ήταν έντονες. Η Επιτροπή ήδη ερευνούσε προς αυτή την κατεύθυνση, καθώς είχε αρχίσει να δέχεται αναφορές παραπόνων από όλη τη χώρα. Όπως αποκαλύφθηκε στη συνέχεια, η απάτη ήταν εξαιρετικά μεγάλης κλίμακας: ενδεικτικά αξίζει να αναφερθεί πως στάλθηκαν αποτελέσματα από εκλογικά τμήματα που δεν αναγράφονταν στους καταλόγους του κράτους, ενώ επιπλέον φαίνεται πως οπαδοί του Karzai κατέλαβαν και επίσημα εκλογικά τμήματα, ώστε να μεταδώσουν τα επιθυμητά για εκείνους αποτελέσματα²⁶.

Πώς θα πρέπει λοιπόν να προσεγγίσουμε το ζήτημα εφαρμογής της δημοκρατίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο Αφγανιστάν; Και τα δύο παραβιάστηκαν επανειλημμένα κατά την προεκλογική περίοδο. Η δράση των Taliban, τόσο με τη μορφή προτροπών εναντίον των «δυτικών θεσμών» όσο και μέσω βομβιστικών επιθέσεων με δεκάδες θύματα, αποδείχθηκε ισχυρότερη της «ξενόφερτης» δημοκρατίας, ακόμη και όταν η διεθνής κοινότητα, μέσω του ΟΗΕ, έσπευσε να υποστηρίξει την ορθή εφαρμογή τους.

Ίσως η λύση να βρίσκεται σε μια πιο ομαλή μετάβαση, περισσότερο προσαρμοσμένη στα δεδομένα λαών που αντιμάχονται καθετί το «δυτικό». Βέβαιο είναι πως διεθνείς οργανισμοί τεράστιου κύρους, -κυρίως ο ΟΗΕ- θα πρέπει να έχουν ως πρωταρχικό τους μέλημα την εξασφάλιση της τάξης του κράτους και της ασφάλειας των πολιτών. Γιατί δεν είναι η νοθεία, όσο εκτεταμένη και αν ήταν, που αμαύρωσε την εικόνα της δημοκρατίας στο Αφγανιστάν. Η εικόνα που πέρασε στους Αφγανούς πολίτες, αλλά και σε όλο τον κόσμο μέσω των ΜΜΕ, ήταν η εικόνα μιας χώρας όπου όλοι ανά πάσα στιγμή κινδυνεύουν από κάποιο ξέσπασμα αλόγιστης βίας και όπου οι μεγαλύτερες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων μένουν ατιμώρητες. Αυτή είναι η εικόνα που η διεθνής κοινότητα θα πρέπει να διορθώσει, εάν θέλουμε να υπάρχουν ελπίδες σωστής λειτουργίας της δημοκρατίας κάποια στιγμή στο άμεσο μέλλον.

25 Ben Farmer and Dean Nelson (August 2009), "Hamid Karzai 're-elected' by landslide, poll data shows", From <http://www.telegraph.co.uk>, Accessed: November 13th 2009

26 Dexter Filkins and Carlotta Gall (September 2009) *Fake Afghan Poll Sites Favored Karzai, Officials Assert*. From <http://www.nytimes.com>, Accessed: November 13th 2009

Διεθνής ανησυχία για τους παράνομους πρόσφυγες στην Ελλάδα

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της Σύμβασης του 1951 για τους πρόσφυγες, πρόσφυγας θεωρείται κάθε πρόσωπο που λόγω φόβου διώξεως δε μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει στο κράτος του οποίου είναι υπήκοος και ζητά προστασία από άλλο κράτος.²⁷

Το ζήτημα της παράνομης μετανάστευσης στην Ελλάδα θεωρείται κρίσιμο, καθώς αφενός η χώρα είναι από τις πρώτες σε εισδοχή μεταναστών στα πλαίσια της ΕΕ και αφετέρου η παγκόσμια οικονομική κρίση του τρέχοντος έτους έχει εντείνει το πρόβλημα. Παρόλα αυτά, η διεθνής κοινότητα τόνισε για ακόμα μία φορά την αδυναμία της χώρας να αντιμετωπίσει την κατάσταση με σωστό τρόπο, καθώς η απουσία των απαραίτητων δομών και ο όγκος των μεταναστών καθιστά προβληματική την υποδοχή και μεταχείριση αυτής της ομάδας του πληθυσμού. Καταπέλτης ήταν και η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας²⁸ για την Ελλάδα²⁹ που μεταξύ άλλων αναφέρεται στην αδυναμία των ελληνικών αρχών να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις του σωφρονιστικού συστήματος και των κέντρων υποδοχής μεταναστών.

²⁷ «Σύμβαση της 28.4.1951 για το καθεστώς των προσφύγων», Από: <http://www.unhcr.org/refworld/rsd.html>, Άρθρον 1. - Α. Εν τη εννοία της παρούσης συμβάσεως ο όρος "πρόσφυξ" εφαρμόζεται επί :

1. Παντός προσώπου όπερ έχει θεωρηθή πρόσφυξ κατ' εφ αρμογήν των Συμφωνιών της 12ης Μαΐου 1926 και 30ης Ιουνίου 1928, ή των Συμβάσεων της 28ης Οκτωβρίου 1933 και 10ης Φεβρουαρίου 1938, του Πρωτοκόλλου της 14ης Σεπτεμβρίου 1939 ή κατ' εφαρμογήν του Καταστατικού της Διεθνούς Οργανώσεως Προσφύγων.- Αποφάσεις περί μη αναγνώρισεως της ιδιότητος του πρόσφυγος ληφθείσαι υπό της Διεθνούς Οργανώσεως Προσφύγων κατά την διάρκειαν της λειτουργίας αυτής δεν εμποδίζουν την αναγνώρισιν της ιδιότητος ταύτης εις πρόσωπα πληρούντα τους υπό του δευτέρου εδαφίου της παρούσης παραγράφου διαλαμβανόμενους όρους.

2. - Παντός προσώπου όπερ συνεπεία γεγονότων επελθόντων πρό της 1ης Ιανουαρίου 1951 και δεδικοιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητος, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της χώρας ταύτης, ή εάν μη έχουν υπηκοότητα τινά και ευρισκόμενον συνεπεία τοιούτων γεγονότων εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους αυτού διαμονής, δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να επιστρέψη εις ταύτην. Εν ή περιπτώσει πρόσωπόν τι είναι υπήκοος πλειόνων χωρών, ο όρος "ής έχει την υπηκοότητα" αναφέρεται εις μίαν εκάστην των χωρών ών το πρόσωπον τούτο είναι υπήκοος. Δεν θεωρείται στερούμενον της υπό της χώρας ής έχει την υπηκοότητα παρεχομένης προστασίας, πρόσωπον όπερ άνευ αιτίας βασιζομένης επί δεδικοιολογημένου φόβου δεν έκαμε χρήσιν της υφ' ετέρας των χωρών ών κέκτηται την υπηκοότητα παρεχομένης προστασίας.

²⁸ CPT: European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, <http://www.cpt.coe.int/en/about.htm>.

²⁹ Report to the Government of Greece on the visit to Greece carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 27 February 2007. Από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-03-inf-eng.htm>

Ειδικότερα, σύμφωνα με την Επιτροπή, δεν παρατηρήθηκε καμία βελτίωση στον τομέα των συνθηκών κράτησης στα αστυνομικά τμήματα αλλά και καμία συμμόρφωση σε σχέση με τις υποδείξεις που έγιναν στην τελευταία επίσκεψη της στη χώρα μας το 2005. Αναλυτικότερα σε επισκέψεις που έλαβαν χώρα στα αστυνομικά τμήματα Ομοιοίας, Ασπρόπυργου, Ακρόπολης, Κολωνού, Νέου Κόσμου, Π. Φαλήρου και Αγ. Παντελεήμονος³⁰ παρατηρήθηκαν αρκετές ελλείψεις όσον αφορά στις συνθήκες κράτησης καθώς επίσης και σημαντικά φαινόμενα σωματικής βίας από την πλευρά των αστυνομικών απέναντι σε κρατούμενους και κυρίως μετανάστες.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση του τμήματος Ομοιοίας, όπου κρατούμενος στερήθηκε του βασικού δικαιώματος ιατρικής περίθαλψης υπό την απειλή άμεσης απέλασης³¹ και του τμήματος της Ακρόπολης, όπου κρατούμενος με εμφανή τα σημάδια κακοποίησης μόνο μετά από απαίτηση της Επιτροπής επισκέφθηκε 3 δημόσια νοσοκομεία όπου οι υπεύθυνοι γιατροί δεν διέγνωσαν καμία ανάγκη ιατρικής φροντίδας³². Ακόμα, αξίζει να αναφερθεί και ότι κρατούμενος, πολίτης του Μπαγκλαντές, ισχυρίστηκε ότι ενώ βρισκόταν στο κελί απέλασης του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών, υπέστη σωματική κακοποίηση από τους αστυνομικούς που τον συνόδευαν, επειδή αρνήθηκε να επιβιβαστεί στο αεροπλάνο³³.

Επιπρόσθετα, η έκθεση αναφέρει τις άθλιες συνθήκες των κτιρίων που στεγάζονται τα αστυνομικά τμήματα κυρίως της Ακρόπολης και της Ομοιοίας, το μικρό μέγεθος των κελιών αλλά και τις ελλείψεις σε βασικά είδη³⁴, που σε συνδυασμό με τις απαράδεκτες συνθήκες υγιεινής, καθιστούν τα συγκεκριμένα τμήματα ελλιπή και εξαιρετικά ανεπαρκή σε σχέση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, συνθήκες οι οποίες μόνο αμαυρώνουν την εικόνα της χώρας στο εξωτερικό. Παρόμοια είναι και η κατάσταση που επικρατεί στα σωφρονιστικά ιδρύματα της χώρας, τα οποία κρίθηκαν για ακόμα μία φορά ότι παραβιάζουν βασικά ανθρώπινα δικαιώματα των κρατουμένων λόγω των συνθηκών διαμονής και των έντονων

³⁰ **Report to the Government of Greece on the visit to Greece carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 27 February 2007.** Από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-03-inf-eng.htm>

³¹ Βλ. ανωτέρω

³² Βλ. ανωτέρω

³³ Βλ. ανωτέρω

³⁴ Καρέκλες, κρεβάτια και στρώματα μέσα σε κελιά που προορίζονται και για ολονύκτια διαμονή, **Report to the Government of Greece on the visit to Greece carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 27 February 2007.** Από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-03-inf-eng.htm>

διακρίσεων που υφίστανται από τις αρχές³⁵. Εκτός από τα σωφρονιστικά ιδρύματα και τα αστυνομικά τμήματα, όμως, η Ελλάδα δείχνει να αντιμετωπίζει και βασικές ελλείψεις στα κέντρα υποδοχής μεταναστών με απουσία εξειδικευμένου προσωπικού αλλά και του απαραίτητου χώρου, με αποτέλεσμα να μην καλύπτονται οι ανάγκες των μεταναστών, όπως θα έπρεπε και σε πολλές περιπτώσεις, λόγω και της έντονης παρουσίας της αστυνομίας, να τρομοκρατούνται και να αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα. Οι ελλείψεις, μάλιστα, μοιάζουν τραγικές ειδικά όσον αφορά στους ασυνόδευτους ανηλίκους. Συνολικά, η χώρα διαθέτει χώρους φιλοξενίας για μόλις 811 άτομα στα κέντρα υποδοχής και φιλοξενίας που λειτουργούν υπό την διοίκηση μη κυβερνητικών οργανώσεων με μερική ή ολική χρηματοδότηση από το κράτος³⁶.

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι πολλές από τις παρατηρήσεις της Επιτροπής αφορούν τμήματα και εγκαταστάσεις των οποίων οι ελλείψεις είχαν τονιστεί και στην έκθεση του 2005. Παρόλα αυτά, οι ελλείψεις συνέχισαν να υπάρχουν και οι κατηγορίες των κρατουμένων για βίαιες συμπεριφορές των οργάνων της τάξης συνέχισαν να περνούν απαρατήρητες ακόμα και από μέρος του Δικαστικού Σώματος. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η περίπτωση μετανάστη που είχε συλληφθεί από τις αρχές και κρατείτο σε αστυνομικό τμήμα της χώρας, όπου ενώ τα σημάδια κακοποίησης ήταν εμφανή τόσο στο σώμα όσο και στο πρόσωπό του, το δικαστήριο που εξέτασε την υπόθεση του δεν ενδιαφέρθηκε να ενημερωθεί για την κατάσταση.³⁷

Η απάντηση της ελληνικής κυβέρνησης στα αιτήματα της Επιτροπής αλλά και στα διάφορα διεθνή και εγχώρια δημοσιεύματα³⁸ που ήθελαν τις συνθήκες ζωής των μεταναστών στη χώρα να είναι άθλιες, ήταν άμεση χωρίς, όμως, σαφή προσανατολισμό. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της απάντησης της Ελλάδας στην εν

³⁵ **Report to the Government of Greece on the visit to Greece carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 27 February 2007.** Από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-03-inf-eng.htm>

³⁶ **Κέντρα Υποδοχής και Φιλοξενίας,** <http://www.unhcr.gr/basics/kentra.htm>

³⁷ **Report to the Government of Greece on the visit to Greece carried out by the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) from 20 to 27 February 2007.** Από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-03-inf-eng.htm>

³⁸ **Δόξα Σιβροπούλου,** «Η μετανάστευση στην Ευρώπη», BBC, από: http://www.bbc.co.uk/greek/specials/1841_immigration/page11.shtml και «Απροστάτευτοι οι ανήλικοι πρόσφυγες στην Ελλάδα καταγγέλλει η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ». (Νοέμβριος 2009) από: <http://www.in.gr/news/article.asp?lngEntityID=911520>.

λόγω αναφορά, η κυβέρνηση φαίνεται να παραδέχεται την ύπαρξη του προβλήματος και να μην αμφισβητεί τα πορίσματα της Επιτροπής, όμως, παρά τη διάθεση που φαίνεται να υπάρχει για τη βελτίωση των συνθηκών, λείπει ο σχεδιασμός και η επιθυμία δημιουργίας ουσιαστικού πλαισίου οργάνωσης του ζητήματος.³⁹ Τέλος, το πλαίσιο αυτό θα πρέπει μεταξύ άλλων να παρέχει και νομική κάλυψη τόσο στους πρόσφυγες, όσο και στα όργανα της τάξης, ώστε να αποφεύγονται περιστατικά κακομεταχείρισης, όπως αυτά που αναφέρθηκαν στην Έκθεση αλλά και που έλαβαν το φως της δημοσιότητας διασύροντας την εικόνα της ευρωπαϊκής χώρας διεθνώς.

Ματιές στην επικαιρότητα

- **Την ανησυχία τους για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Αζερμπαϊτζάν εξέφρασαν ο ΟΑΣΕ και η ΕΕ με αφορμή την καταδίκη δυο συγγραφέων ηλεκτρονικών σελίδων από δικαστήριο στο Μπακού.** «Η ΕΕ καταδικάζει την απόφαση του δικαστηρίου εναντίων των bloggers, καθώς διακρίνει την απουσία ευθυδικίας και ταυτόχρονα υποστηρίζει ότι η εν λόγω απόφαση υποβαθμίζει την ελευθερία του λόγου στο Αζερμπαϊτζάν» δήλωσε η προεδρία της ΕΕ. Οι δυο νεαροί bloggers που πρόσκεινται στην αντιπολίτευση κρατούνται από τις αρχές της χώρας από τον περασμένο Ιούλιο, και καταδικάστηκαν σε ποινές φυλάκισης δυο και δυο και έξι μηνών αντίστοιχα, παρά τις αντιδράσεις διεθνών οργανώσεων όπως η Human rights watch που μίλησαν για πολιτικούς λόγους δίωξης. Στο Αζερμπαϊτζάν είναι συνηθισμένη πρακτική η ενοχοποίηση δημοσιογράφων με χαλκευμένα στοιχεία ως τιμωρία για την κριτική που ασκούν στις πράξεις της κυβέρνησης. Οι συγκεκριμένοι bloggers είχαν επανειλημμένως σατιρίσει τις κυβερνητικές ενέργειες και ως εκ τούτου είχαν αποτελέσει στόχο των αρχών ασφαλείας .

³⁹“ Response of the Government of Greece to the report of the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) on its visit to Greece from 20 to 27 February 2007”, από: <http://www.cpt.coe.int/documents/grc/2008-04-inf-en-g.htm>

- **Αιφνιδιαστική απομάκρυνση 900 ξένων εργαζομένων του ΟΗΕ από την πρωτεύουσα του Αφγανιστάν**, ανακοινώθηκε στις αρχές του Νοεμβρίου από τη διοίκηση του οργανισμού, ως έκτακτο μέτρο ασφαλείας. Λίγες ημέρες νωρίτερα, στις 28 Οκτωβρίου, πέντε υπάλληλοι του ΟΗΕ έχασαν την ζωή τους και άλλοι εννέα τραυματίστηκαν από επίθεση μαχητών Ταλιμπάν. Αυτό οδήγησε την διοίκηση του οργανισμού να ανακοινώσει ότι θα αναλάβει νέα μέτρα, τα οποία δεν θα δημοσιοποιηθούν αλλά θα περιλαμβάνουν βραχυπρόθεσμες μετακινήσεις υπαλλήλων και αύξηση των μέτρων ασφαλείας.
- **Σε θάνατο καταδικάστηκαν πέντε άτομα στο Ιράν ενώ άλλα 81 σε ποινές φυλάκισης έως 15 ετών με την κατηγορία συμμετοχής στις κινητοποιήσεις μετά τις αμφιλεγόμενες προεδρικές εκλογές**. Η εσχάτη των ποινών στους πέντε κατηγορούμενους επιβλήθηκε μετά την απόδειξη της εξακρίβωσης των σχέσεων τους ή της συμμετοχής τους σε επαναστατικές ή τρομοκρατικές ομάδες σύμφωνα με ρεπορτάζ της δημόσιας τηλεόρασης της χώρας. Άλλοι τρεις από τους 89 κατηγορούμενους αθωώθηκαν. Αξίζει να σημειωθεί ότι τα ιρανικά δικαστήρια τον Οκτώβριο επέβαλαν την ποινή του θανάτου εναντίον τριών αντιφρονούντων, δύο εκ των οποίων ανήκαν σε φιλομοναρχική οργάνωση και ο τρίτος συνδεόταν με την ανταρτική οργάνωση “People’s Mujahedin of Iran”. Μετά τις μαζικές διαμαρτυρίες για νοθεία στις εκλογές της 12ης Ιουνίου, όπου εξελέγη ο Mahmoud Ahmadinejad, συνελήφθησαν περισσότεροι από 4.000 διαδηλωτές, αντιφρονούντες και μεταρρυθμιστές πρώην αξιωματούχοι. Περισσότεροι από 100 παραμένουν φυλακισμένοι και κατηγορούνται ότι προσπάθησαν να ανατρέψουν το ισλαμικό καθεστώς. Η Διεθνής Αμνηστία μετά τις προεδρικές εκλογές του Ιουνίου στο Ιράν είχε προειδοποιήσει ότι μπορεί να επιβληθεί η θανατική ποινή και σε άλλους κατηγορούμενους για συμμετοχή στις διαδηλώσεις διαμαρτυρίας
- **Δίκτυο, το οποίο θεωρείται υπεύθυνο για τη διακίνηση πάνω από 2.000 λαθρομεταναστών σε χώρες της Ευρώπης, εξαρθρώθηκε έπειτα από συντονισμένες αστυνομικές επιχειρήσεις**. Συνολικά συνελήφθησαν 23

άτομα, πέντε στη Βρετανία, 13 στη Γαλλία, δύο στην Ολλανδία, δύο στην Ελλάδα και ένα στην Ιταλία. Οι περισσότεροι από τους μετανάστες που είχαν εισέλθει μέσω του δικτύου παρανόμως στην Ευρώπη ήταν ιρακινής και αφγανικής καταγωγής. Στη Βρετανία, η Υπηρεσία καταπολέμησης του Σοβαρού Οργανωμένου Εγκλήματος (Soca) προχώρησε επίσης στη σύλληψη λαθρομεταναστών αλλά και στην κατάσχεση μετρητών ύψους 14.000 στερλινών, προσωπικών εγγράφων, καρτών και συσκευών κινητής τηλεφωνίας. Ο συντονισμός της επιχείρησης έγινε από τη γαλλική υπηρεσία κατά της λαθρομετανάστευσης Ocriest με τη συμβολή αξιωματικών άλλων ευρωπαϊκών χωρών, καθώς επίσης και από την Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol).

- **Παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και ανεξιθρησκίας συνιστά η παρουσία των σταυρών στις σχολικές αίθουσες της Ιταλίας, σύμφωνα με απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.** Το τελευταίο καταδίκασε τη χώρα για την παρουσία του συγκεκριμένου θρησκευτικού συμβόλου στις σχολικές αίθουσες καθώς εμποδίζει τους γονείς να δίνουν στα παιδιά τους την εκπαίδευση που αυτοί επιθυμούν. Η δεξιά κυβέρνηση της χώρας αντέδρασε άμεσα δηλώνοντας ότι ο σταυρός αποτελεί παράδοση και θα κινηθεί εναντίον της απόφασης.
- **Έκθεση-καταγγελία για την τακτική των Ιταλών να επαναπροωθούν λαθρομετανάστες προς τη Λιβύη δημοσίευσε η οργάνωση Human Rights Watch.** Σύμφωνα με αυτή, οι ιταλικές αρχές εντοπίζουν Αφρικανούς λαθρομετανάστες, αλλά δεν προσπαθούν να εξακριβώσουν εάν αυτοί μπορούν να επωφεληθούν από το καθεστώς του πρόσφυγα και τους αναγκάζει να κατευθυνθούν προς τη Λιβύη, όπου πολλοί από αυτούς κρατούνται σε απάνθρωπες συνθήκες. Ο εκπρόσωπος της οργάνωσης, Bill Frelick, δήλωσε ότι ουσιαστικά "η Ιταλία απωθεί τους ανθρώπους αυτούς σε ένα μέρος όπου θα πέσουν θύματα κακομεταχείρισης. Οι λαθρομετανάστες που κρατούνται στη Λιβύη μιλούν στην πλειοψηφία τους για σκληρή μεταχείριση". Τα πλοιάρια που μεταφέρουν λαθρομετανάστες απωθούνται από τα ιταλικά, χωρίς να γνωρίζουν εάν μεταξύ των ανθρώπων αυτών υπάρχουν πρόσφυγες,

άρρωστοι, τραυματίες, έγκυες ή παιδιά, σημειώνει το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και επισημαίνει πως **η πολιτική αυτή συνιστά κατάφωρη παραβίαση της νόμιμης υποχρέωσης της Ιταλίας να μην οδηγεί δια της βίας ανθρώπους σε μέρη όπου απειλούνται η ζωή ή η ελευθερία τους και όπου κινδυνεύουν να υποστούν βασανιστήρια.** Η Human Rights Watch καλεί την Ιταλία "να βελτιώσει τις αξιοθρήνητες συνθήκες κράτησης και τις διαδικασίες για αυτούς που ζητούν πολιτικό άσυλο, βάσει των διεθνών κανόνων και την Ευρωπαϊκή Ένωση να διασφαλίσει το δικαίωμα στο άσυλο.

- **Πληθώρα καταδικαστικών αποφάσεων (24) κατά της Τουρκίας εξέδωσε, το Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, οι περισσότερες των οποίων αφορούν περιπτώσεις Τούρκων πολιτών που συνελήφθησαν από τις τουρκικές αρχές ασφαλείας με την κατηγορία ή την υποψία για συμμετοχή τους στις οργανώσεις του PKK, της «Dev Yol», του Επαναστατικού Λαϊκού Κόμματος (DHKP-C), του Τουρκικού Απελευθερωτικού Λαϊκού Κόμματος / Μέτωπο - Επαναστατική Αριστερά (THKP / Γ-Devrimci Sol), της παράνομης ένοπλης οργάνωσης TKEP-L (Κομμουνιστικό Εργατικό Κόμμα της Τουρκίας) κ.ά. Άλλοι απ' αυτούς έχουν καταδικαστεί σε ισόβια και βρίσκονται ακόμη στις τουρκικές φυλακές, άλλοι παραμένουν έγκλειστοι για πολλά χρόνια αναμένοντας την εκδίκαση των υποθέσεών τους και άλλοι ισχυρίστηκαν ότι ομολόγησαν την «ενοχή» τους, ύστερα από βασανιστήρια. Το ΕΛΑΔ, επιδικάζοντας αποζημιώσεις δεκάδων χιλιάδων ευρώ, αναγνώρισε ότι στις περιπτώσεις τους υπήρξε σωρεία παραβιάσεων της Σύμβασης Προστασίας Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κυρίως σε ό,τι αφορά την απαγόρευση των βασανιστηρίων, του δικαιώματος της προσφυγής σε μια σύντομη και δίκαιη δίκη, της παροχής νομικής εκπροσώπησης και της δυνατότητας πρόσβασης στα κατηγορητήρια των δικαστικών αρχών.**
- **Εφτακόσιοι απεσταλμένοι της ΕΕ, θα παρακολουθήσουν τις εκλογές στην Ουκρανία που θα λάβουν χώρα στις 17 Ιανουαρίου 2010.** Σύμφωνα με ανακοίνωση της κεντρικής εκλογικής επιτροπής, οι υποψήφιοι είναι 18 και

ανάμεσα στις πιο σημαίνουσες υποψηφιότητες συγκαταλέγονται οι Victor Yanukovich, ο οποίος ήταν αντίπαλος του τωρινού προέδρου Victor Yushchenko στις εκλογές του 2004, η τωρινή πρωθυπουργός Yulia Tymoshenko, ο πρώην υπουργός άμυνας Anatoliy Hrytsenko, ο πρόεδρος των κομμουνιστών Petro Symonenko κ.α. Επιπρόσθετα αξίζει να σημειωθεί ότι αποκλείστηκαν 54 υποψηφιότητες.

- **Την Κυριακή 15 Νοεμβρίου διεξήχθησαν στο Κόσσοβο οι πρώτες μετά την ανακήρυξη της ανεξαρτησίας τον Φεβρουάριο του 2008, τοπικές εκλογές.** Νικητής αναδείχθηκε το Δημοκρατικό Κόμμα Κοσόβου του Hashim Thaci, κερδίζοντας 20 από τους 36 δήμους. Η συμμετοχή κινήθηκε γύρω στο 45% με απρόσμενη συμμετοχή των Σέρβων σε ορισμένες περιοχές, παρά τις περί του αντιθέτου νουθεσίες από τη μητέρα Σερβία. Το κλίμα των εκλογών ήταν γενικά γαλήνιο, σύμφωνα με τις εκθέσεις των ανεξάρτητων παρατηρητών, αποτελώντας ένα πολύ σημαντικό βήμα προς την αναγνώριση της ανεξαρτησίας από περισσότερες χώρες της διεθνούς κοινότητας.
- **Δύο καταδικαστικές αποφάσεις δημοσιοποίησε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) εναντίον της Τουρκίας σε προσφυγές Ελληνοκυπρίων για παραβίαση του άρθρου 2 της Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.** Η μία υπόθεση αφορούσε προσφυγή του ζεύγους Ανδρούλας και Καλλή Παναγή, γονέων 19χρονου εθνοφρουρού, ο οποίος δολοφονήθηκε από τις κατοχικές δυνάμεις όταν στις 3 Ιουνίου του 1996 εισήλθε άοπλος στη νεκρή ζώνη στην περιοχή Αγίου Ανδρέα, για να ανταλλάξει με Τούρκο στρατιώτη ηλικία. Η δεύτερη υπόθεση εναντίον της Τουρκίας αφορά τον τραυματισμό της Γεωργίας Ανδρέου από πυρά Τούρκων στρατιωτών στις 14 Αυγούστου του 1996 στη διάρκεια των επεισοδίων της Δερύνειας.
- **Καμία ουσιαστική πρόοδος δεν έχει υπάρξει για τα δικαιώματα των γυναικών στο Κιργιστάν, ενώ οι πιο έντονες μορφές βίας εναντίον των γυναικών στη χώρα είναι η ενδοοικογενειακή βία και οι γάμοι ανήλικων γυναικών,** υποστήριξε η Rashida Manjoo, Ειδική Εισηγήτρια του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών. Η Rashida Manjoo στις 8 με 17 του Νοέμβρη συναντήθηκε με κυβερνητικούς υπαλλήλους του Κιργιστάν, με οργανώσεις

γυναικών αλλά και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και με θύματα βίας, ώστε να θέσει επί τάπητος τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στη χώρα. Παρά τον καθυστερημένο ρυθμό της κυβέρνησης που υποστηρίζει ότι η νομοθεσία για το συγκεκριμένο ζήτημα είναι από τις πιο προοδευτικές στην περιοχή, η ειδική εισηγήτρια επιμένει πως μετά την ανεξαρτησία της χώρας το 1991 η αύξηση της φτώχειας, οι ανεπαρκείς επενδύσεις και μετασχηματισμοί στον κοινωνικό τομέα οδήγησαν στην ενίσχυση των πατριαρχικών οικογενειών, των στερεοτύπων και των διακρίσεων.

- **Τη δημιουργία ενός ειδικού δικαστηρίου που θα δικάζει τους υπουργούς που κατηγορούνται για διαφθορά ανακοίνωσε ο Γενικός Εισαγγελέας του Αφγανιστάν.** Η διεθνής κοινότητα, με την Ουάσιγκτον και το Λονδίνο επικεφαλής, έχουν καλέσει τον πρόεδρο της χώρας, Hamid Karzai, που επανεξελέγη για περίοδο πέντε ετών, να «εξαλείψει την διαφθορά» και να περάσει από τα λόγια στις πράξεις. Ο ΟΗΕ έχει μάλιστα τονίσει ότι το Αφγανιστάν μπορεί να στερηθεί των δισεκατομμυρίων δολαρίων της διεθνούς βοήθειας, αν οι αρχές δεν αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της διαφθοράς. «Μπορούμε να εξαλείψουμε τη διαφθορά σε έξι μήνες, ίσως όχι κατά 100%, μπορούμε όμως να ξαναδώσουμε ελπίδα στον πληθυσμό, να τον διαβεβαιώσουμε ότι μπορεί να υπολογίζει σε εμάς, ότι αυτό που πρέπει να γίνει θα γίνει», δήλωσε ο γενικός εισαγγελέας Ishaq Alako.
- **Η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Αλβανία είναι τα κράτη με την περισσότερη διαφθορά στην ΕΕ,** σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν για το δείκτη διεθνούς διαφάνειας (CPI) για το 2009 από τη ΜΚΟ «Διεθνής Διαφάνεια». Τα τρία έθνη, μαζί με την υποψήφια της ΕΕ την πΓΔΜ, μοιράζονται την 71η θέση στον ετήσιο Δείκτη Διαπιστούμενης Δωροδοκίας (CPI) της διεθνούς επιτροπής επαγρύπνησης του Βερολίνου, η οποία καλύπτει 180 χώρες και επικράτειες. Βάσει 13 διαφορετικών ειδικών και επιχειρηματικών ερευνών, ο CPI μετρά τα επίπεδα διαφθοράς στη δημόσιο τομέα μιας συγκεκριμένης χώρας ή επικράτειας. Μόνο 49 από τις 180 χώρες

που συμπεριλήφθηκαν αυτό το έτος πέτυχαν βαθμολογία 5,0 ή υψηλότερη, από 52 το προηγούμενο έτος. Η ΔΔ προειδοποίησε ότι τα υψηλά επίπεδα διαφθοράς σε κάποιες χώρες δύναται να οδηγήσουν σε επιβράδυνση των διεθνών προσπαθειών ώστε να τα βοηθήσουν να επιλύσουν τον αντίκτυπο της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Με 1,1, η Σομαλία ήρθε τελευταία, ως η πιο διεφθαρμένη χώρα στον κόσμο, ενώ ακολούθησε το Αφγανιστάν με 1,3, η Μιανμάρ με 1,4 και το Σουδάν με το Ιράκ με 1,5.. Ωστόσο, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη (B-E) έπεσε και άλλο στην κλίμακα και παρέμεινε η πιο διεφθαρμένη χώρα στην περιοχή. "Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη έχει εισέλθει σε περίοδο επικίνδυνης αβεβαιότητας και η διαφθορά έχει αποτελέσει κυρίαρχο πρόβλημα, το οποίο θέτει σε κίνδυνο την εφαρμογή γενικών μεταρρυθμίσεων στη χώρα", δήλωσε ο Emir Djikic, πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΔ-B-E την Τρίτη.

- **Έκκληση στο Ισραήλ να σταματήσει τον ξεριζωμό αλλά και την καταστροφή των σπιτιών των Παλαιστινίων και να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα των παιδιών προστατεύονται αλλά και ότι δεν υπάρχει κακομεταχείριση κρατουμένων και υποβολή αυτών σε βασανιστήρια** απεύθυνε ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Ban Ki-Moon στην ετήσια έκθεσή του, η οποία κυκλοφόρησε στις 16 του Νοέμβρη. Επιπλέον, προέτρεψε το Ισραήλ να επιτρέψει την ανεμπόδιστη είσοδο στη Γάζα ανθρωπιστικής βοήθειας αλλά και πρώτων υλών, ώστε να γίνει ένα πρώτο βήμα προς την ανοικοδόμησή της. Συνέχισε επικαλούμενος την ανάγκη άμεσης και αποτελεσματικής αντιμετώπισης της κρίσης σχετικά με το νερό, την υγιεινή και το περιβάλλον στη Γάζα. Αξίζει να σημειωθεί ότι από τον προηγούμενο χειμώνα το Ισραήλ εμποδίζει την είσοδο στην περιοχή ιατροφαρμακευτικής βοήθειας, τροφίμων και ηλεκτρικών συσκευών. Επιπρόσθετα, παρότρυνε το Ισραήλ να σεβαστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και επαναλαμβάνει, παράλληλα με τη συμβουλευτική γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου Δικαιοσύνης, ότι πρέπει να γκρεμίσει το τείχος που χτίζει, με σκοπό να κρατήσει έξω τις τρομοκρατικές επιθέσεις και τις επιθέσεις αυτοκτονίας, στα σημεία όπου αυτό βρίσκεται σε κατελημμένο έδαφος. Στην Ανατολική Ιερουσαλήμ, μόνον μεταξύ των μηνών Ιανουαρίου-Μαρτίου του 2009, τουλάχιστον 194 άτομα μετακινήθηκαν με τη

βία ως αποτέλεσμα της καταστροφής των σπιτιών τους. Το Γραφείο του ΟΗΕ για το Συντονισμό των Ανθρωπίνων Υποθέσεων (OCHA) χαρακτήρισε τον Αύγουστο ως «συντηρητικές εκτιμήσεις» τη μετακίνηση περισσότερων από 1.500 ανθρώπων, οι οποίοι θα χάσουν τα σπίτια τους εξαιτίας εκκρεμούντων εντολών κατεδάφισης της ισραηλινής κυβέρνησης.

Ξεκίνησε στις 11 Νοεμβρίου ο νέος γύρος των συνομιλιών της Γενεύης με θέμα την επίτευξη ειρήνης και σταθερότητας στον Κάυκασο. Ο διάλογος θα διεξαχθεί μεταξύ των εκπροσώπων της Γεωργίας, Αμπχαζίας και Ν. Οσετίας, ενώ θα συμμετάσχουν και διπλωμάτες από τη Ρωσία, την ΕΕ, τον ΟΗΕ και τον ΟΑΣΕ. Δύο ξεχωριστές ομάδες εργασίας προβλέπεται να συζητήσουν τα αυξημένης βαρύτητας θέματα της ασφάλειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην περιοχή. Πρόκειται για τον όγδοο γύρο συνομιλιών που πραγματοποιείται στα πλαίσια του σχεδίου Medvedev-Sarkozy, το οποίο υπογράφηκε στις 12 Οκτωβρίου του προηγούμενου χρόνου. Αφορμή για την κατάρτιση του εν λόγω σχεδίου αποτέλεσε η εχθρότητα της Γεωργίας προς την Ν. Οσετία, που οδήγησε στον πόλεμο του Αυγούστου του 2008. Η πρόσφατη αναβάθμιση του status της Αμπχαζίας και της Ν. Οσετίας, που συμμετέχουν πλέον στις συνομιλίες ως ισότιμες με την Γεωργία, καθιστά το forum της Γενεύης το μόνο χώρο όπου οι τρεις ενδιαφερόμενες πλευρές έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν ανοιχτά τα εκκρεμή θέματα της περιοχής. Ακόμη και αυτή η ελάχιστη πρόοδος δίνει ελπίδες, κυρίως στην ΕΕ, πως η συνέχιση των διαπραγματεύσεων θα επιφέρει ακόμη πιο χειροπιαστά αποτελέσματα και, ίσως, στο μέλλον να αποτελεί το κλειδί για την κατανόηση των αιτιών του περσινού πολέμου.

- **Ρώσος αστυνομικός απολύθηκε επειδή χρησιμοποίησε το διαδίκτυο για να εκθέσει στην κοινή γνώμη την διαφθορά της ρωσικής αστυνομίας.** Στις 5 Νοεμβρίου, ο Aleksey Dymovsky δημοσίευσε ένα βίντεο στο σε ηλεκτρονική ιστοσελίδα στο οποίο παρέθετε όλα τα κακώς κείμενα του σώματός του, συνοδευόμενο από έκκληση προς τον πρωθυπουργό Putin για την διεξαγωγή σωστής έρευνας προκειμένου να διαπιστωθεί η αλήθεια των ισχυρισμών του. Συγκεκριμένα, ισχυρίστηκε πως οι συνάδελφοί του

αναγκάζονται να κατασκευάζουν ψευδείς κατηγορίες εναντίων αθώων πολιτών και να τις υποστηρίζουν με πλαστά στοιχεία, εξ' αιτίας της ανικανότητας της αστυνομίας να συλλάβει τους πραγματικούς ενόχους, κατάσταση που θυμίζει έντονα την εποχή Στάλιν. Ακόμη, η αμοιβή τους είναι τόσο χαμηλή που αναγκάζονται να δέχονται δωροδοκίες. Δύο μέρες αργότερα ο Dymovsky κατηγορήθηκε για συκοφαντία των συναδέλφων του και απολύθηκε, η έρευνα όμως που πρότεινε πραγματοποιήθηκε. Η, μερική έστω, δικαίωση για τον Ρώσο αστυνομικό ήρθε στις 10 Νοεμβρίου, όταν ο ρωσική κυβέρνηση παραδέχθηκε, μέσω σχετικής δήλωσης του Υπουργού Εσωτερικών, ότι πράγματι κάποια τμήματα της αστυνομίας έχουν μετατραπεί σε “εγκληματικές επιχειρήσεις”. Το περιστατικό έδωσε το έναυσμα και σε άλλα μέλη της ρωσικής αστυνομίας να χρησιμοποιήσουν το ίδιο μέσο για να αποκαλύψουν όσα γνώριζαν για την παράνομη δράση της υπηρεσίας τους, ενώ κινητοποίησε έντονα τη ρωσική κοινή γνώμη.

- **Άρνηση να δεχτούν τους Σέρβους που επιστρέφουν εκφράζουν οι αρχές του Κοσόβου.** Σχετική έκθεση που δημοσίευσε ο ΟΑΣΕ φαίνεται να είναι καταδικαστική για την αλβανόφωνη ηγεσία του Κοσόβου, η οποία κατηγορείται για έλλειψη πολιτικής θέλησης και άρνηση παροχής της απαραίτητης χρηματοδότησης ώστε να υλοποιηθεί ο επαναπατρισμός των Σέρβων που εγκατέλειψαν τις εστίες τους δέκα χρόνια πριν. Βέβαια, δεν αποτελεί έκπληξη ούτε το ότι οι Αλβανόφωνοι Κοσοβάροι δεν επιθυμούν τον επαναπατρισμό μελών της μειονότητας εκείνης που τόσα χρόνια μοχθούν να εξαλείψουν, ούτε το ότι οι Σέρβοι φοβούνται να επιστρέψουν στο μη φιλικό περιβάλλον του Κοσόβου. Επιπλέον, πέρα από ενδεχόμενη εχθρική μεταχείριση, τα μέλη της σερβικής μειονότητας που επιστρέφουν αναμένεται να αντιμετωπίσουν σοβαρό πρόβλημα, καθώς είναι πολύ πιθανό να διαπιστώσουν πως οι κοινότητες στις οποίες ανήκαν πριν τα γεγονότα του 1999 έχουν πάψει πλέον να υπάρχουν.

